

den Gang Valgloven til den grundlovgivende Rigsforsamling var til Behandling, at vel vilde han og hans Meningsfæller under andre Omstændigheder have haft afgørende Betæneligheder ved at udstrække Valgretten saa vidt, men, sagde han, vi have gennemlevet en Tid, hvor Dagene have Aartiens Indhold og Betydning. Og hvad var det, som gjorde dette? Hvad var det for en Tid, han der tænkte paa? Ja, det, som han tænkte paa, var den store nationale Løftelse, den Holdning, som den menige Mand havde indtaget paa Valpladserne. Det gik igennem Sindet paa alle de Mænd, som i øvrigt vilde have været tilbøjelige til at være Modstandere af den almindelige Valgret, at til de Folk, som havde kæmpet derovre og havde vist, at hele Landet maatte og kunde stole paa dem, kunde man ikke, naar de vendte tilbage fra Valpladserne ovre i Slesvig, sige: I kunne ikke være med til at raade for det Land, som I have været med til at værne! (*Busk*: Det var Bønderne!) Ja vel, det var det, der gjorde, at man ikke vilde udelukke nogen, heller ikke Bønderne. Der kunde for øvrigt ikke være Tale om at udelukke den besiddende Bonde, men der kunde maaske have været Tale om at udelukke Husmanden, men ogsaa han havde været med derovre, og man vilde og kunde da ikke udelukke ham. Der er ikke Tvivl om, at ligesom det i 1848 var den nationale Bølge, der bar den stærke politiske Frihedsretning frem, saaledes hang Indførelsen af den almindelige Valgret for en ikke ringe Del sammen netop med den nationale Vækkelse og med Kampene ovre i Slesvig. Derfor er det ganske naturligt, at man fejrer disse Ting sammen. — I øvrigt vil jeg gerne endnu en Gang fremhæve, at det er en fuldstændig Misforstaaelse, naar det gøres gældende, at disse Penge skulle gives til Officererne til at holde Middag for. Dette har ogsaa den højtærede Krigsminister meget bestemt fremhævet. (*Krigsministeren* [Tuxen]: Ja!) Officererne kunne nok betale deres Middag selv. Men hvad Officersforeningen i Kjøbenhavn angaar, skulde den have Pengene for at kunne indbyde de norske og svenske frivillige fra den Tid, altsaa fungere som Værter for dem, og ude i Landet er det ikke Officersfester, der er Tale om, men Fester for Mandskabet. Det er alle de Afdelinger, Officerer og Mandskab i Forening, som have været med ved Bov, Slesvig og Dybbøl i 1848, som ville fejre deres Minder. Der er slet ikke Tale om særlige Officersfester. Den ærede Ordfører mente, at her skulde

de private tage fat, idet det havde været en Frivillighedens Aand, der havde baaret alting frem i 1848. Ja, det kan være meget smukt at sige, men hvordan skulde dette egentlig talt realiseres? Skulde man kunne tænke sig, at der fandt en almindelig Indsamling Sted hele Landet rundt, for at vore Soldater kunde fejre Mindedagene for deres Afdelingers hæderlige Kampe i 1848? Jeg tror ikke, at der er nogen Grund til derfor at sætte noget stort Apparat i Bevægelse. Det er jo ikke saa store Summer, som udkræves dertil. Skulde man maaske ved frivillige Indsamlinger gøre os det muligt at indbyde de svenske og norske frivillige hertil? Jeg synes ikke en Gang, at det vilde være rigtig passende. De kom for at hjælpe det danske Folk som Helhed, altsaa hjælpe den danske Stat i en farlig Krise, og det forekommer mig saa ganske rimeligt, at den danske Stat optræder nu saa mange Aar efter for at vise dem den Erkendtlighed og Taknemmelighed — den er ringe nok — at bede dem herover og afholde alle Udgifter ved deres Ophold her. Det er en Sag, hvor Staten er ganske naturlig kaldet til at træde frem, og hvor man ikke behøver at paakalde de private. Der bliver vel forhaabentlig ogsaa overalt i Danmark gjort forskelligt fra private for at mindes 1848. Det maa gaa Haand i Haand, men det vil slet ikke være heldigt, at Staten her holder sig tilbage. — Endelig var der Tale om de gamle Krigere. Det var jo særlig det ærede Medlem for Herning (R. Nielsen), som drog det frem, hvad der jo er ganske naturligt, da han er en af Forslagsstillerne til dette Forslag. Det glædede mig her at høre, at baade det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og den ærede Ordfører (J. C. Christensen) saa varmt tilsagde deres Støtte til at føre dette Forslag videre eller i alt Fald til at føre Tanken i det frem. Jeg nægter dog ikke, at jeg vilde have ønsket, at denne Varme for Forslaget om de gamle Krigere havde givet sig til Kende noget tidligere. Dette Forslag har ligget i Finansudvalget i Maaned, og det er ikke alene blevet opholdt ved Arbejdet paa Finansloven, men der er ogsaa gaaet adskillige mindre Forslag forud, ogsaa mindre, private Forslag. Det havde været heldigt, om man havde fremmet det med noget større Kraft, end sket er, men sent er jo bedre end slet ikke, endskønt vi vide jo ikke, hvor mange Dage vi endnu have tilbage af denne Samling, og det er jo slet ikke vist, at det over-